

İÇ KONTROL NEDİR?

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

2021
5051

İÇ KONTROL TANIMI

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 55'inci maddede İç Kontrolün tanımını şu şekilde yapmıştır:

İç Kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalarına mevzuata uygun olarak faaliyetlerin;

1. Etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
2. Varlıkların ve kaynakların korunmasını,
3. Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
4. Malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan,

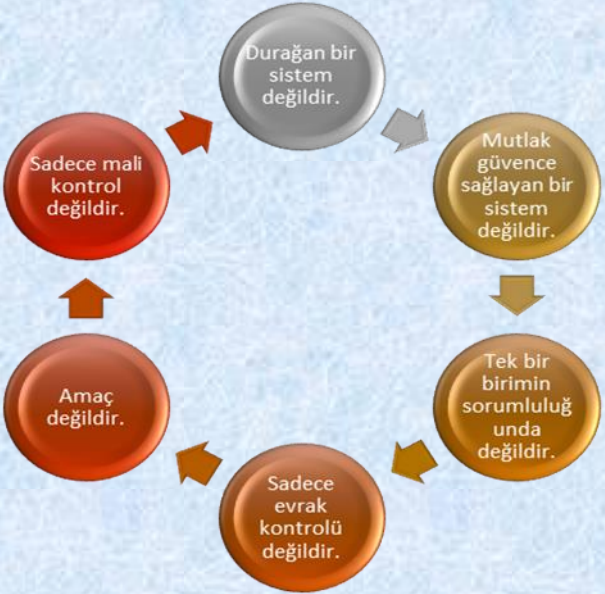

kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

İÇ KONTROL NEDİR

- İç kontrol bir süreçtir.
- İç kontrol risk esaslıdır.
- İç kontrol bir kültür, bir anlayıştır.
- İç kontrol hedeflere ulaşmaya yöneliktir.
- İç kontrol herkesin işidir.
- İç kontrol bir yönetim modelidir.
- İç kontrol yönetimin sorumluluğundadır.
- İç kontrol makul güvence sağlar.
- İç kontrol sistemi sürekli olarak güncellenmelidir.

İÇ KONTROL NE DEĞİLDİR

İÇ KONTROLÜN NİTELİKLERİ

- ❖ Sürekli güncellenmelidir
- ❖ Üst yönetimin olumlu bakışı önemlidir
- ❖ Bir zorunluluktur
- ❖ Herkesin işidir
- ❖ Kurumun tüm faaliyetlerini kapsar
- ❖ Bir araçtır
- ❖ Makul güvence sağlar

İÇ KONTROLÜN YASAL DAYANAKLARI NELERDİR?

- + 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55, 56, 57'nci maddeleri
- + İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar
- + Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- + İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- + Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği
- + Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi

İÇ KONTROL DE ROL VE SORUMLULUKLAR NELERDİR?

5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat iç kontrolle ilgili sorumlulukları aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

*İç kontrolle ilgili gerekli talimatları verme, uygulamaları izleme ve gerekli tedbirleri alma görevi **üst yöneticiye**,

*İç kontrolü oluşturma, uygulama ve üst yöneticiye hesap verme görevi **harcama birimlerine**,

*İç kontrol çalışmalarını koordine etme, harcama birimlerine teknik destek ve danışmanlık sağlama görevi **strateji geliştirme birimlerine**,

*Denetim ve raporlama görevi **iç denetçilere** verilmiştir.

İÇ KONTROLLE İLGİLİ DOĞRU BİLİLEN YANLIŞLAR NELERDİR?

Yanlış: İç kontrol sadece mali iş ve işlemleri kapsar.

Doğru: İç kontrol hem mali hem de mali olmayan işlemleri kapsar.

Yanlış: İç kontrolün

gerçekleştirilmesinden Strateji Geliştirme Birimleri sorumludur.

Doğru: Ön mali kontrol sadece mali işlemler üzerinde gerçekleştirilen bir kontroldür. İç kontrol ise bir idarenin tüm faaliyetlerini ve süreçlerini kapsayan bütüncül bir sistemdir.

Doğru: İç kontrol yönetim ve tüm birimler tarafından sahiplenilmesi ve geliştirilmesi gereken bir süreçtir.

Yanlış: İç kontrol sadece ön mali kontrolden oluşur.

Yanlış: İç kontrol statik bir sistemdir.

Doğru: İç kontrol dinamik bir sistemdir; sürekli gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi gerekir.

İÇ KONTROL NEDEN GEREKLİDİR?

- ✓ Yöneticilerin zamanında ve doğru karar alabilmesi,
- ✓ Çalışanların görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi,
- ✓ Şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde raporlama yapılabilmesi,
- ✓ Amaçların gerçekleşme performansının takip edilebilmesi,
- ✓ Risklerin yönetebilmesi için.

İÇ KONTROLÜN FAYDALARI NELERDİR?

- ❖ Kaynakların etkili bir şekilde yönetilmesini sağlar.
- ❖ Varlıkların korunması konusunda güvence verir.
- ❖ Kamu idarelerinin kanunlara uygun olarak faaliyet göstermesini sağlar.
- ❖ Karar oluşturmak ve izlemek için güvenilir bilgi edinilmesini sağlar.
- ❖ Hesap verme mekanizmasını güçlendirir.

İÇ KONTROLÜN ÖNEMİ VE ETKİNLİĞİ

İç kontrol bir örgütü yönetmenin önemli bir parçasıdır. Mali tabloların güvenilirliğini, kurum varlıklarının korunmasını, kurum faaliyetlerinin mevzuata uygunluğunu ve faaliyetlerin gerçekleştirilirken etkin ve verimli çalışmasını sağlamak üzere oluşturulmuş bir iç kontrol sistemi, varlıkları korumada ve hataları ve yolsuzlukları önlemede ve ortaya çıkarmada ilk savunma hattı olarak işlev görür.

Kurumun geleceğe taşınması, değişime adapte olması ve kurumsallaşmasının hızlandırılması için mutlaka etkin bir iç kontrol sistemi olmalıdır.

İç kontrolün etkinliğinden bahsedebilmek için öncelikli olarak doğru anlaşılması ve kurumun yapısına doğru şekilde uygulanması gerekmektedir. Bu noktada, üst yönetimin iyi önderliği ile diğer personelin mesleki yetkinliği ve etik anlayışı önemli rol oynamaktadır.

Sistemin etkin olup olmadığını anlayabilmek için ise kurulmuş olan iç kontrol sisteminin planlandığı gibi uygulanıp uygulanmadığına bakmak gerekir.

İç kontrol sisteminin etkenliğini ölçen üç temel kıstas vardır. Bunlar:

Bir organizasyon içinde iç kontrolün belirli kişiler tarafından kurulacağı ve uygulanacağı algısı iç kontrol adına en büyük yanılgıdır. Kurumda görev yapan herkes iç kontrol sisteminde de yer almaktadır. Etkili bir iç kontrol sistemi, sorumluluk almaya istekli yönetici ve çalışanların olmasıyla mümkündür.

İç kontrol sisteminin etkin bir şekilde kurulması üst yönetici bakımından da büyük önem arz etmektedir. Üst yöneticiler 5018 sayılı Kanunla verilen sorumluluğunu yerine getirebilmek için kendisine makul bir güvence verecek kontrol ortamının varlığına ihtiyaç duymaktadır.

Bu durumda; üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama biriminin yöneticisi olan harcama yetkililerinin; tahsis edilen kaynakların planlanmış amaçlara ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığı ve uygulanan iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliği konusunda yeterli güvenceyi sağladığı hususlarında güvence beyanı vermek için iç kontrol sisteminin kurulması ve iç kontrol sistemi üzerinde iç denetimlerin yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI NELERDİR?

Kamu İç Kontrol Standartları beş bileşenden oluşur:

1. Kontrol Ortamı
2. Risk Değerlendirmesi
3. Kontrol Faaliyetleri
4. Bilgi ve İletişim
5. İzleme

Kontrol Ortamı Standartları

Kontrol ortamı, iç kontrolün diğer unsurlarına temel teşkil eden genel bir çerçevedir.

İdarenin yöneticileri ve çalışanlarının iç kontrole olumlu bir bakış sağlaması, etik değerlere ve dürüst bir yönetim anlayışına sahip olması esastır.

Risk Değerlendirme Standartları

Risk değerlendirme, idarenin hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması sürecidir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kontrol faaliyetleri, idarenin hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlamak ve belirlenen riskleri yönetmek amacıyla oluşturulan politika ve prosedürlerdir.

Bilgi ve İletişim Standartları

Bilgi ve iletişim, gerekli bilginin ihtiyaç duyan kişi, personel ve yöneticiye belirli bir formatta ve ilgililerin iç kontrol ve diğer sorumluluklarını yerine getirmelerine imkân verecek bir zaman dilimi içinde

iletilmesini sağlayacak bilgi, iletişim ve kayıt sistemini kapsar.

İzleme Standartları

İzleme, iç kontrol sisteminin kalitesini değerlendirmek üzere yürütülen tüm izleme faaliyetlerini kapsar.

İç kontrol sistem ve faaliyetleri sürekli izlenir, gözden geçirilir ve değerlendirilir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Şubat 2021